

การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียน
ระดับปฐมวัยเอกชน

The Factor Analysis of Efficiency and Effectiveness in Administering
Private Early Childhood School

ณัชชา รวินนทกิจ*

Nutchra Ravinonthakit*

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม*

Program in educational administration Graduate college of management Sripatum university*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับของประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน (2) วิเคราะห์องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน (3) นำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) ดำเนินการวิจัย 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ศึกษาระดับของประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชนโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามประชากรได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนปฐมวัยเอกชนที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รอบที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนปฐมวัยเอกชน จำนวน 378 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และทำการสุ่มอย่างง่าย ระยะที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และองค์ประกอบเชิงสำรวจ ระยะที่ 3 นำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน โดยนำข้อมูลจากระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน มาจัดทำแนวทาง ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับของประสิทธิภาพ และระดับของประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.19$ และ $\bar{X} = 3.95$

2. องค์ประกอบเชิงสำรวจ ประสิทธิภาพ มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ($p < .001$) นอกจากนี้ค่าดัชนีไกเซอร์ – ไมเยอร์ – ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy KMO) มีค่าเท่ากับ 0.941 พบว่าจำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

องค์ประกอบเชิงสำรวจประสิทธิผล มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ($p < .001$) นอกจากนี้ค่าดัชนีไกเซอร์ – ไมเยอร์ – ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy KMO) มีค่าเท่ากับ 0.879 พบว่ามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ คุณภาพของเด็ก กระบวนการบริหารและการจัดการ และการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

3. แนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชนด้านประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 10 แนวทาง และ ด้านประสิทธิผล ประกอบด้วย ประกอบด้วย 9 แนวทาง

คำสำคัญ: องค์ประกอบ, ประสิทธิภาพ, โรงเรียนปฐมวัยเอกชน.

Abstract

This research aimed to (1) study the level of efficiency and effectiveness in the administration of private early childhood schools. And effectiveness in the administration of private early childhood schools (3) presented guidelines for the management of private early childhood schools. The research method was used as a mixed method. The research was conducted in three phases, i.e., phase 1 to study the level of efficiency. And the effectiveness of private early childhood school administration by studying the concept Related theories To create a questionnaire The population consisted of administrators, teachers and educational personnel of private early childhood schools who passed the quality assessment outside of early childhood education institutions under the Office of the Private Education Commission for the third round. The sample group was 378 administrators, teachers, and educational personnel of private early childhood schools. People by multi-step sample selection and simple randomness. Phase 2 analyzes the performance components And effectiveness in the administration of private early childhood schools Data were analyzed using frequency, percentage and survey components. Phase 3 presented guidelines for the management of private early childhood schools. Using information from Phase 1 and Phase 2 together with information from interviews with 10 experts to formulate guidelines. The research study found that

1. Level of efficiency and the level of effectiveness in the administration of private early childhood schools Overall, it is at a high level $\bar{X} = 4.19$ and $\bar{X} = 3.95$.

2. The performance survey element had a statistically significant value at the level of 0.000 ($p < .001$). In addition, the Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy KMO was the value. Equal to 0.941 found that the number of 4 components: academic administration Budget management Personnel Management and general administration

Effectiveness Survey Components In addition, the Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy KMO index was 0.879 and found that 3 the elements are the quality of the child. Administrative and management processes and providing child-centered experiences

3. Guidelines for the management of private early childhood schools: efficiency consists of 10 approaches and the effectiveness consists of 9 approaches.

Keywords: factor, efficiency, early childhood schools.

บทนำ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้มีนักการศึกษา ได้เล็งเห็นความสำคัญของการเจริญเติบโตด้าน พัฒนาการ และปัญหาการอบรมเลี้ยงดูซึ่งการเลี้ยงดูของเด็กต้องอาศัยความเข้าใจธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของเด็กเป็นสิ่งที่สำคัญ นักการศึกษาที่นำแนวคิดต้นแบบของการศึกษาปฐมวัยมาเผยแพร่ ได้แก่ เฟรดริก วิลเฮล์ม เฟอร์เบล (Fresderck Wilhelm Froeble) จอง จาก รูสโซ (Jean Jacque Rousseaw) จอน อาโมส โคมินิอุส

(John Amos Comenius) มาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori) จอง เปียเจต์ (Jean Piaget) จอนห์ ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งนักการศึกษาเหล่านี้ได้นำเสนอแนวคิดและวิธีการในการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้หลากหลาย แต่จะมีแนวความคิดที่คล้ายกันคือ มุ่งจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กโดยตอบสนองการพัฒนาการตามธรรมชาติ ความต้องการ ความสนใจ โดยได้เสนอวิธีการและแนวการจัดการประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยไว้ (A. Godon and Browne, 1993)

สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2558 ได้กำหนดให้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาอย่างรอบด้าน และเกิดความสมดุลเพื่อเป็นรากฐานหลักของการพัฒนาโดยมีแนวนโยบาย เพื่อดำเนินการ คือ การให้พัฒนาคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสได้เข้าถึงการเรียนรู้ โดยตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัย อายุ 0 – 5 ปีทุกคน ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมทั้งได้วางกรอบการดำเนินการพัฒนา และเตรียมความพร้อมในทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมทั้งได้วางกรอบการดำเนินการพัฒนา และเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย ก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษาในการดำเนินการของรัฐได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นการวางรากฐานชีวิตทุกด้าน โดยดำเนินการร่วมกันทั้ง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยขึ้น เพื่อเป็นหลักสูตรแกนกลางในการจัดการศึกษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศสถานศึกษาต่างๆ ในท้องถิ่นสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับเด็ก ครูผู้สอน สถานศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการ ความพร้อม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของท้องถิ่นได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548) ในการประกาศใช้กฎกระทรวง โดยที่มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้สถานประกอบการมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉะนั้นเพื่อให้สถานประกอบการที่มีความประสงค์และมีความพร้อมที่จะเข้ามาช่วยเหลือรัฐ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับลูกจ้างหรือบุคคลทั่วไปในสถานศึกษาซึ่งเป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยรัฐจะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับการศึกษาในรูปแบบอื่น (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติ, 2547)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารูปแบบเด็ก อายุ 3 -5 ปี มีนโยบายและแผนพัฒนาเด็กโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กก่อนประถมศึกษา ประกอบด้วยแผนยุทธศาสตร์ 3 แผนยุทธศาสตร์หลัก คือ (1) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารูปแบบเด็กปฐมวัย (2) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมพ่อแม่และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนารูปแบบเด็กปฐมวัย (3) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนารูปแบบเด็กปฐมวัย ซึ่งความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนารูปแบบ เป็นช่วงการวางรากฐานและเตรียมตัว เพื่อชีวิตที่มีค่าสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษา และสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยมีหน่วยงานที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพเด็กหลายหน่วยงาน ซึ่งสถานศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กมีรูปแบบการจัดการศึกษาต่างๆ เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาลทั้งของหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งสถานศึกษาหลายแห่งมีรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันแต่มีจุดร่วมเดียวกัน เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กให้มีคุณภาพที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศต่อไป (เกษม วัฒนชัย, 2545)

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและจะเป็นผู้สืบทอดความเป็นชาติในอนาคต ดังนั้นเด็กทุกคนรวมถึงเด็กด้อยโอกาสในลักษณะต่างๆ เช่น เด็กพิการ เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กที่ถูกทารุณกรรม เด็กที่เป็นแรงงานผิดกฎหมาย เป็นต้น เด็กควรได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือจากครอบครัวให้ความรักความเข้าใจ เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ การพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์

ค่านิยม และเจตคติ โดยเฉพาะเด็กวัยแรกเกิดถึง 6 ปี ซึ่งเป็นระยะที่สำคัญที่สุดในการวางรากฐานและเสริมสร้างคุณภาพของคน ที่จะเป็นอนาคตของชาติต่อไป โดยจะต้องเริ่มตั้งแต่การปฏิสนธิจนถึงวัยก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา คือ อยู่ในช่วงวัยแรกเกิดถึง 6 ปี ทั้งนี้เนื่องจากเด็กในวัยแรกเกิดถึง 2 ปี หรือที่เรียกกันว่า วัยทารก ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวอย่างใกล้ชิด เพราะเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วในทุกด้าน เพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ และบุคลิกภาพ ตลอดจนลักษณะนิสัยพื้นฐานต่างๆ จากการพัฒนาดังกล่าวจะพัฒนาต่อเนื่องจนถึงวัยก่อนเข้าเรียน คือ ช่วยอายุ 3 – 6 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เด็กเริ่มออกจากบ้านไปสู่สถานศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาที่บุคคลได้รับในระยะต้นของชีวิตเป็นการจัดการศึกษา เพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้แก่เด็กได้มีโอกาสได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาในทุกๆด้าน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาในระดับต่อไป รวมทั้งเป็นการเตรียมตัวที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต (ทิตินา แคมมณี, 2545)

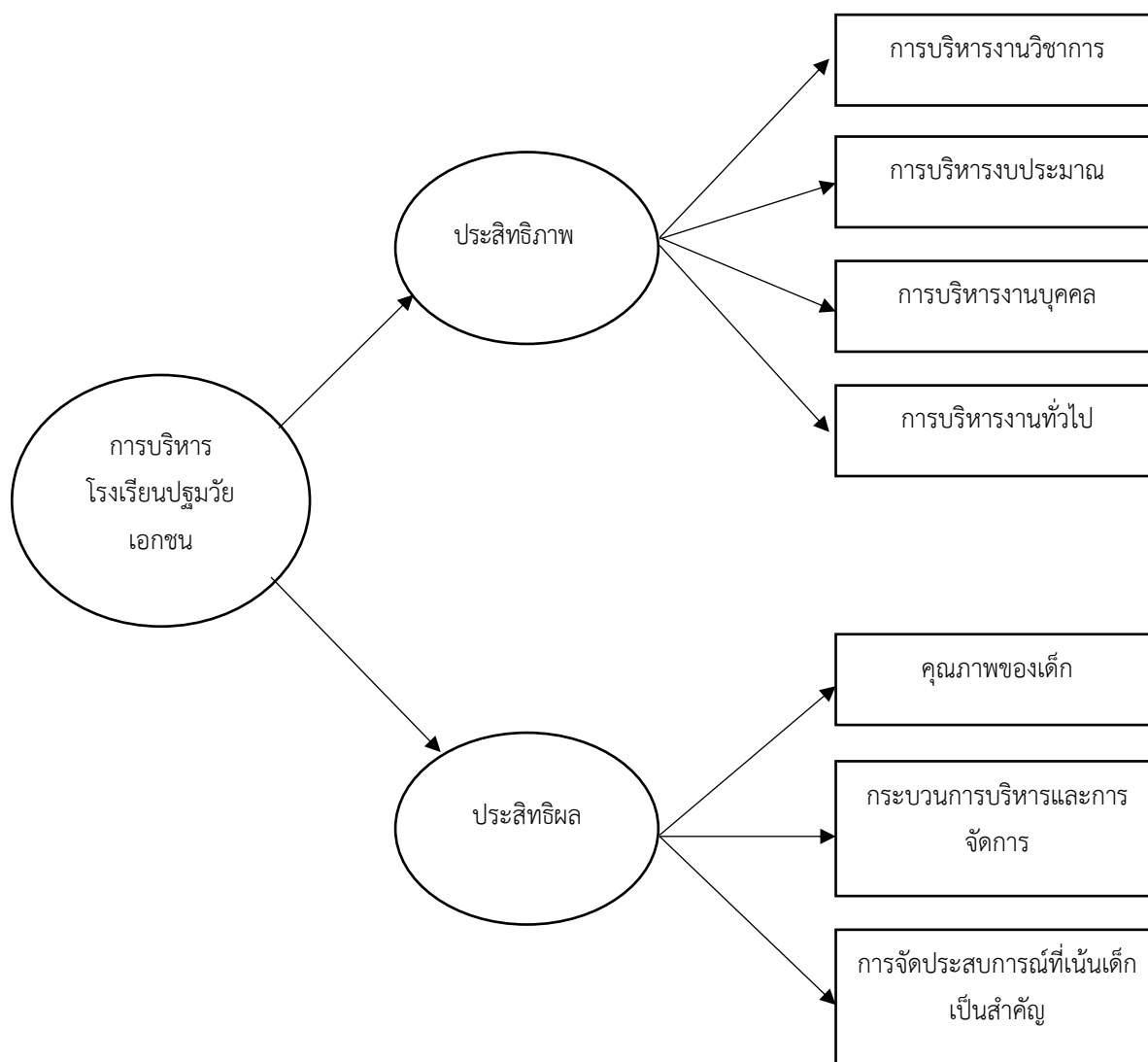
ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถือเป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเด็กในระดับปฐมวัย (2 - 5 ปี) จะมีการพัฒนาการทางสมอง การจดจำ และเรียนรู้ได้ดีที่สุด หากในช่วงปฐมวัยได้รับการส่งเสริมด้านพัฒนาการ และวิชาการที่ดี ตลอดชีวิตก็จะมีพัฒนาการที่ดีด้วย ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาในระบบปฐมวัย จึงเป็นสิ่งสำคัญ และถ้าสถาบันการศึกษามีการจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้และพัฒนาของเด็กระดับปฐมวัยแล้ว ก็ส่งผลให้เด็กมีคุณภาพที่ดีขึ้นด้วย ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นปัญหาของการจัดการศึกษาปฐมวัยดังกล่าว จึงทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนระดับปฐมวัยเอกชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน รวมทั้งปรัชญาการศึกษาปฐมวัย มาบูรณาการกับแนวคิดการบริหารคุณภาพโดยใช้วัฏจักรของเดมมิ่ง มาเป็นหลักในการพิจารณาองค์ประกอบประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนปฐมวัย และผู้วิจัยได้ศึกษา และสังเคราะห์แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนปฐมวัย แนวคิดการบริหารจัดการระบบคุณภาพ แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (ธเนศ ขำเกิด, 2545 และถวิล มาตรฐาน, 2544) แนวคิดและทฤษฎีระบบสถานศึกษาในฐานะระบบสังคมของ Hoy & Miskel (Hoy and Miskel, 2008) แนวคิดโรงเรียนที่มีประสิทธิผล (School effectiveness) (Mortimore, P. and Others, 2004) แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ แนวคิดในการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ 9 ประการ (MacGilchrist, B, Myers, K and Reed, J., 2004) ซึ่งจากการศึกษาพบองค์ประกอบย่อยของประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การบริหารงานวิชาการ (2) การบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานบุคคล (4) การบริหารงานทั่วไป และองค์ประกอบย่อยของประสิทธิผลการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณภาพของเด็ก 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการดำเนินการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน มีขั้นตอนกระบวนการดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน

ตอนที่ 1 ศึกษาระดับของประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน (เชิงปริมาณ)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ได้แก่ ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนปฐมวัยเอกชนที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รอบที่ 3 ทั้งหมดมีจำนวน 791 โรงเรียน ซึ่งมีประชากร 6,317 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนปฐมวัยเอกชนที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

ส่งเสริมการศึกษาเอกชน รอบที่ 3 จำนวน 378 คน ซึ่งเลือกมาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำการสุ่มสถานศึกษาในแต่ละภาค ในสัดส่วนร้อยละ 20 (วาโร เฟิงส์วัสดี, 2551) ของจำนวนสถานศึกษาในแต่ละภาค ได้จำนวนสถานศึกษา 158 แห่ง

ขั้นที่ 2 แบ่งจำนวนสถานศึกษาในแต่ละภาคตามสัดส่วน ดังนี้ ภาคกลาง จำนวน 15 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 31 แห่ง ภาคใต้ จำนวน 23 แห่ง ภาคเหนือ จำนวน 21 แห่ง และภาคตะวันออก และกทม. จำนวน 67 แห่ง แล้วทำการเลือกสถานศึกษาจากแต่ละภาคโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

ขั้นที่ 3 เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จากสถานศึกษาจากขั้นตอนที่ 2 เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (ชานินทร์ ศิลปจารุ, 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 378 คน ทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list form) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 แบ่งเป็นปัจจัยที่ได้ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม และเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา(Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่าIOC ตั้งแต่ .67–1.00 ปรับแก้แบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสร็จแล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) เท่ากับ .822

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปทุมวัย เอกชน (เชิงปริมาณ)

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ระบุจำนวนองค์ประกอบขององค์ประกอบด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปทุมวัยเอกชน โดยการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีเน้นองค์ประกอบหลัก และหมุนแกนองค์ประกอบแบบมูมจากด้วยวิธีแวกซ์ ค่าของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวในแต่ละองค์ประกอบต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับหรือมากกว่า 0.40 องค์ประกอบแต่ละตัวต้องมีตัวแปรสังเกตได้ อย่างน้อย 2 ตัวแปรขึ้นไปจึงถือเป็น 1 องค์ประกอบ และกำหนด

ข้อองค์ประกอบร่วมจากตัวแปรสังเกตได้หลายๆ ตัว ที่ร่วมกันข้อองค์ประกอบด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชนในแต่ละองค์ประกอบ

ตอนที่ 3 นำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน (เชิงคุณภาพ)

ผู้วิจัยดำเนินการแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน

กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังต่อไปนี้

1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์การด้านการบริหาร อย่างน้อย 5 ปี หรือ

2) เป็นนักวิชาการระดับชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญ ที่มีคุณวุฒิด้านการบริหาร มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำการถอดไฟล์ที่บันทึกไว้ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สร้างข้อสรุป ด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) ซึ่งเป็นการตีความ แยกประเด็นตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 1 และ 2 ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาสร้างแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาผู้วิจัยนำเสนอข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับของประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน

ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 378 คน พบว่า

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 378 คน ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และอายุงาน โดยการแจกแจงจำนวนและร้อยละพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 200 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.91 เพศชาย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 47.09 ส่วนมากมีอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 61.11 รองลงมาคือ มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.49 มีอายุ 26-35 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 5.29 และมีอายุ ต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 68.52 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 27.51 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65 ตามลำดับ ส่วนมากมีตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.27 รองลงมาคือ ผู้บริหาร จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และครูจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 21.16 ตามลำดับ มีอายุงานมากกว่า 5 ปี จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาคือ 1-5 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 และน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.97 ตามลำดับ

1.2 ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการ

บริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.20$) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.18$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.17$)

1.3 ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนปทุมวิไลเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ คุณภาพของเด็ก ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.18$) และกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปทุมวิไลเอกชน

2.1 องค์ประกอบเชิงสำรวจ ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนปทุมวิไลเอกชน พบว่าค่า Bartlett's test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 18602.745 ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ($p < .001$) นอกจากนี้ ค่าดัชนีไกเซอร์ – ไมเยอร์ – ออลคิล (Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy KMO) มีค่าเท่ากับ 0.941 ซึ่งมากกว่า .80 แสดงว่าดัชนีมีความสัมพันธ์กันเหมาะสมดีมาก สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ เมื่อทำการสกัดองค์ประกอบและศึกษา factor จาก Screen plot ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะกำหนดองค์ประกอบในการวิเคราะห์จำนวน 4 องค์ประกอบ ซึ่ง Factor ทั้ง 4 Factor มีค่า Eigen Value มากกว่า 1 แสดงว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรต่าง ๆ ได้มากกว่า 1 ตัวแปร และ Factor 1 มีค่า % of Variance มากกว่า Factor อื่น ๆ เมื่อทำการหมุนแกนองค์ประกอบแบบ Orthogonal Rotation ด้วยวิธี Varimax โดยหมุน 6 รอบ (Rotation converged in 6 iterations) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากทั้ง 4 องค์ประกอบ มากำหนดชื่อองค์ประกอบรวมจากตัวแปรสังเกตได้หลายๆ ตัว ที่ร่วมกันชี้วัดประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนปทุมวิไลเอกชน ในแต่ละองค์ประกอบ ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปร 38 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้จัดให้มีการส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการให้ชุมชน เช่น จัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน เป็นต้น โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โรงเรียนจัดทำระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ ประกอบด้วยตัวแปร 18 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา โรงเรียนมีฝ่ายงานด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการพัฒนาระบบและเครือข่ายสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยตัวแปร 16 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถลาได้ตามกฎระเบียบของโรงเรียน โรงเรียนมีการเสนอรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โรงเรียนมีการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน โรงเรียนมีการจัดให้มีการทัศนศึกษา

2.2 องค์ประกอบเชิงสำรวจประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปทุมวิไลเอกชน พบว่าค่า Bartlett's test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 1276.008 ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ($p < .001$) นอกจากนี้ ค่าดัชนีไกเซอร์ – ไมเยอร์ – ออลคิล (Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy KMO) มีค่า

เท่ากับ 0.879 ซึ่งมากกว่า .80 แสดงว่าดัชนีมีความสัมพันธ์กันเหมาะสมดีมาก สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ เมื่อทำการสกัดองค์ประกอบและศึกษา factor ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะกำหนดองค์ประกอบในการวิเคราะห์จำนวน 3 องค์ประกอบซึ่งมีค่ามากกว่า 1 นอกจากนี้ Factor ทั้ง 3 Factor มีค่า Eigen Value มากกว่า 1 แสดงว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรต่าง ๆ ได้มากกว่า 1 ตัวแปร และ Factor 1 มีค่า % of Variance มากกว่า Factor อื่น ๆ เมื่อทำการหมุนแกนองค์ประกอบแบบ Orthogonal Rotation ด้วยวิธี Varimax โดยหมุน 4 รอบ (Rotation converged in 4 iterations) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากทั้ง 3 องค์ประกอบ มากำหนดชื่อองค์ประกอบรวมจากตัวแปรสังเกตได้หลายๆ ตัว ที่ร่วมกันชี้วัดประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน ในแต่ละองค์ประกอบ ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพของเด็ก ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนหรือจัดครูที่จบการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนมีการจัดครูที่ผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัยอย่างพอเพียงกับชั้นเรียน โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีการเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุขอย่างไร ครูมีวิธีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัยอย่างไร ครูมีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ

องค์ประกอบที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาตามความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีการพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้ โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนานักเรียนด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

3. แนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชนด้านประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 10 แนวทาง จำแนกตามด้านต่างๆ ได้ดังนี้

3.1 แนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชนด้านประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 10 แนวทาง จำแนกตามด้านต่างๆ ได้ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 แนวทาง ได้แก่ 1) ส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ 2) พัฒนาหลักสูตรตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ 3) ส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกาของห้องเรียน 4) สร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ

การบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย 2 แนวทาง ได้แก่ 1) สร้างเครือข่ายการศึกษาเพื่อรับการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสื่อทางการศึกษา 2) ส่งเสริมให้มีงบประมาณสนับสนุนฝ่ายงานด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 2 แนวทาง ได้แก่ 1) สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) ส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษา

การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 2 แนวทาง ได้แก่ 1) สร้างเครือข่ายการประสานงาน 2) พัฒนาระบบการควบคุมภายใน

3.2 แนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชนด้านประสิทธิผล ประกอบด้วย 9 แนวทาง จำแนกตามด้านต่างๆ ได้ดังนี้

คุณภาพของเด็ก ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ 1) จัดครูให้เพียงพอและเหมาะกับการจัดการเรียนการสอน 2) จัดครูที่จบการศึกษาปฐมวัยอย่างพอเพียงกับชั้นเรียน 3) จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและพอเพียง

กระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย 3 แนวทาง 1) เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุข 2) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม 3) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุล

การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ 1) ส่งเสริมทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 2) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีการพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ 3) พัฒนานักเรียนด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงเรียนปฐมวัยเอกชน จากเอกสารต่างๆ และฐานข้อมูลออนไลน์ ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า

ระดับของประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน

ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sharon G.P. (2009) ได้ทำการศึกษารูปแบบโรงเรียนสาธิตมัธยมของมหาวิทยาลัยยอลาบามา สเตท ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนสาธิตมัธยมของมหาวิทยาลัยยอลาบามา สเตท เป็นต้นแบบของการจัดการศึกษาที่ทันสมัย ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความหลากหลายให้กับนักเรียน บุคลากรและผู้ปกครอง มีการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการองค์กรเพิ่มขึ้น

ประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ คุณภาพของเด็ก รองลงมาคือ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ด้านการบริหารงบประมาณ และกระบวนการบริหารและการจัดการ สอดคล้องกับ หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีสาระสำคัญ ดังนี้ ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมหลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

องค์ประกอบเชิงสำรวจ ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปร 38 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้จัดให้มีการส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการให้ชุมชน เช่น จัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน เป็นต้น โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โรงเรียนจัดทำระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริสนันท์ เดชสุระ (2552) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราช

กฎ พบว่า องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย ด้านการบริหาร วิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ ประกอบด้วยตัวแปร 18 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา โรงเรียนมีฝ่ายงานด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการพัฒนาระบบและเครือข่ายสารสนเทศ ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy and Miskel (2008) นำเสนอรูปแบบระบบสังคมของ สถานศึกษา ไว้ว่าสถานศึกษาเป็นระบบสังคมที่มีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย กรอบของสภาพแวดล้อม (Environmental Constrains) ทรัพยากรมนุษย์และเงินทุน (Human and Capital resources) พันธกิจและนโยบายของกรรมการสถานศึกษา (Mission and Board Policy) วัสดุอุปกรณ์และ วิธีการ (Materials and Methods) และสิ่งอำนวยความสะดวก (Equipment)

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยตัวแปร 16 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถลาได้ตาม กฎระเบียบของโรงเรียน โรงเรียนมีการเสนอรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ โรงเรียนมีการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้อง กับแนวคิดการบริหารจัดการระบบคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ให้คุณค่ากับ คณะครู บุคลากร และผู้มีส่วนร่วม (Valuing Faculty, Staff and Partners) โรงเรียนแสดงถึงการเห็นคุณค่า ของครูและบุคลากร โดยการสร้างความผูกพัน ความพึงพอใจ แรงจูงใจ สภาพแวดล้อมการทำงาน สวัสดิการ ฯลฯ จะทำให้โรงเรียน ประสบความสำเร็จ

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น มีการ รายงานผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน โรงเรียนมีการจัดให้มีการทัศน ศึกษา สอดคล้องกับ หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับปฐมวัย จึงได้ กำหนดตัวแปรแฝงการจัดการศึกษาปฐมวัย 4 ตัวแปร คือ (1) ผลการจัดการศึกษา (2) บริหารจัดการศึกษา (3) จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ (4) การประกันคุณภาพภายใน

องค์ประกอบเชิงสำรวจประสิทธิผล ในการบริหารโรงเรียนปฐมวัยเอกชน

องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพของเด็ก ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนหรือ จัดครูที่จบการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนมีการจัดครูที่ผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัยอย่างพอเพียงกับชั้นเรียน โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและพอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดของ MacGilcheist. B, Myers, K and Reed. J. (2004) ได้เสนอแนวคิด ความคิดรวบยอด หลักการและเหตุผล ของ แนวคิดในการพัฒนาโรงเรียนอัจฉริยะ ความฉลาดด้านบริบทของสิ่งแวดล้อม ควรจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน (internal)

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีการเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุขอย่างไร ครูมีวิธีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่ เหมาะกับวัยอย่างไร ครูมีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีสาระสำคัญ ดังนี้ ยึดพัฒนาการและ

การพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมหลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ

องค์ประกอบที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัว เรียงลำดับจากค่า Factor loading สูงสุด ไปน้อยสุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาตามความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีการพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้ โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนานักเรียนด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 5 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ 2 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 1 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย 2. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย 3. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย 4. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย 5. เด็กมีความพร้อมศึกษาในขั้นต่อไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การศึกษาปฐมวัยถือเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาเด็กให้มีรากฐานสำหรับความสามารถทั้งปวงในชีวิตเพราะเป็นวัยที่ระบบประสาทและสมองกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและกำลังสร้างใยประสาทเชื่อมประสานกันระหว่างเซลล์สมอง ปฐมวัยจึงถือเป็นวัยต้นทุนของชีวิตที่จะนำสู่การพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่มีคุณภาพและได้รับประสบการณ์ การเรียนรู้ต่างๆจะมีอิทธิพลต่อการวางรากฐานของการพัฒนาเด็กทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดทำหลักสูตร/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุล เช่น ด้านร่างกาย จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์
2. สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรเร่งพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีคุณลักษณะตามความต้องการของสังคม
3. สถานศึกษาควรเร่งสร้างเครือข่ายการศึกษาเพื่อรับการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสื่อทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อหาแนวทางการบริหารโรงเรียนระดับปฐมวัยเอกชนที่มีประสิทธิภาพ
2. การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บข้อมูลเฉพาะโรงเรียนปฐมวัยเอกชนที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รอบที่ 3 ดังนั้นควรวิจัยโดยเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนระดับปฐมวัยที่ผ่านการประเมินคุณภาพ กับโรงเรียนที่ยังไม่ผ่านการประเมิน
3. ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการบริหารโรงเรียนระดับปฐมวัยเอกชนที่มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- เกษม วัฒนชัย. (2545). **การปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ 21 เซนจูรี.
- ถวิล มาตรฐาน. (2544). **การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ**. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- ทิตินา แชมมณี. (2545). **หลักการและการจัดรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธเนศ ขำเกิด. (2545). **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. วารสารส่งเสริมเทคโนโลยีปีที่ 28 ฉบับที่ 160 (ธ.ค. 2544-ม.ค.2545) หน้า 148-151.
- นริศนันท์ เดชสุระ. (2552). “รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ” คุชภักดิ์จิตต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติ. (2547). **พระราชบัญญัติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. (10 เมษายน 2547)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- A. Godon and Browne (1993). **Beginnings and Beyond**. New York: Delmar, p. 76-77.
- Hoy and Miskel. (2008). **Educational Administration: Theory, Research, and Practice**. New York: McGraw-Hill.
- MacGilcheist. B, Myers, K and Reed. J. (2004). **The Intelligent ScThe United State of America**: Paul Chapman Publishing Ltd,.
- Mortimore, P. et al. (2004). **Primary School Leadership in Context**. London: Routledge
- Sharon G.Pierson. (2009). **A Model school Alabama state college laboratory high school: A Study of African Americans Dedication Educational Excellence During Segregation** Journal of Education